

Tate Modern: La momentul picturii

A Bigger Splash. Painting After Performance

Tate Modern, Londra

14 noiembrie – 1 aprilie 2013

Curator: Catherine Wood

text de SIMONA NASTAC

În 1951, filmat în împrejurimile studioului său din Springs, New York, Pollock afirma: „Pictura mea este directă. Vreau să-mi exprim emoțiile, nu să le ilustrez.” În același timp, Motherwell spunea: „preocuparea lui Pollock este să descopere care este adevăratul său subiect, și cum pictura este mediul conștiinței lui, rezolvarea trebuie să rezulte din procesul picturii însesă”.

Aceasta pare să fie și premsa expoziției *A Bigger Splash. Painting After Performance*, recent deschisă la Tate Modern, care examinează relația dintre pictură și performance după anii '50. Pollock, de Kooning, Newman și Rothko au inițiat la vremea respectivă un proces radical de redefinire a picturii ca „o arenă, un spațiu al acțiunii, al evenimentului” (Harold Rosenberg). Aflați la momentul picturii, artiștii își devin actanți, confruntând cu violență afacă codurile clasice ale limbajului – figura, linia, culoarea – în procesul articulării unei sinteze libere de valori externe picturii însăși.

Pictura lui Pollock *Summertime* și filmul asociat realizat în 1951 sunt juxtapuse în spațiul expoziției cu pictura lui Hockney *A Bigger Splash* (1967) și filmul cu același titlu de Jack Hazan din 1974. În timp ce pânza lui Pollock este un document în timp real al aparțierii picturii în 50 de minute, pictura lui Hockney este o capodoperă a iluziei și artificiului. Stropii împroșați de un personaj imaginar plonjat în azuriul piscinei din Los Angeles apar, ca la Pollock, produsul unui gest dinamic de proiectare a culorii pe

suprafața pânzei; când, în fapt, au fost pictați minuțios în două săptămâni. Filmul lui Hazan reflectă același teatralism stilizat care suprimează limita dintre real și fictiv: picturile lui Hockney devin scenografia unui spectacol flamboyant, în care artistul performează diverse roluri cotidiene.

Niki de Saint Phalle și Yves Klein sunt exponentii aceleiași problematizări a raportului pictură-acțiune în anii '60. De Saint Phalle a creat celebrele *Shooting Paintings* în performanțe publice fotografiate și filmate de presă și televiziuni. În mod similar, Yves Klein creează *Antropometriile* în fața audientei, folosind modele feminine vii (living brushes), care impregnează suprafața pânzei cu albastrul pur al ideii, IKB. Premisa sa artistică a șocat Parisul la vremea respectivă – arta conceptuală era în gestație. Andy Warhol, Jeff Koons sau Damien Hirst n-ar fi existat fără geniu lui.

Actionismul vienez este ilustrat prin lucrările lui Nitsch, Muehl, Brus și Schwarzkogler. Extremismul transgresiunilor corporale (autopictarea, automutilarea, uzul propriilor excremente și al sângei) ani-

Pagina alăturată, de sus în jos:
1. Stuart Brisley
2. Lucy McKenzie

Dreapta, de sus în jos:
1. Geta Brătescu
2. Stuart Brisley

malelor sacrificiate), alături de critica radicală a statu-lui au generat conflicte grave cu autoritățile vremii. Practica lor artistică poate fi definită ca o formă de purificare a corpului și mentalului reprimate de politică și societate: „Arta nu este artă, ci politică care creează noi estetici, noi stiluri de comunicare” (Muehl, 1964).

Anii '70 includ o pleiadă de artiști pentru care pictura se redifinește distinct, prin încorporarea de medii care fac vizibile și totodată disimulează suprafețele pe care se aplică culoarea, precum costumul, măștile, machiajul și decorul de teatru. Alături de Oiticica, Kusama și Nauman, o regăsim pe Geta Brătescu într-o expunere comparativă cu artistul britanic Stuart Brisley. În acțiunea „Către alb” din 1975, artistul este gradual obliterat de alb, într-o instalatie care reconfigurează spațiul atelierului. Brisley

fuzionează similar cu spațiul în care performează: în

1975, în Varșovia, artistul încearcă să urce un

perete al studioului, a cărui podea este inundată de vopsea. Artistul este ghidat la fiecare încercare de

fotograful care documentează acțiunea și care-i

spune unde se află în relație cu zidul. Deloc întâmplător, același fotograf îl ghidase pe Brisley cu un an

mai devreme la prima sa incursiune de cealaltă

parte a zidului, în Berlinul de Vest.

Expoziția este gândită în două secțiuni distincte: prima reflectă experimentele anilor '50-'80 împotriva constrângerilor uzuale ale picturii și reinventarea ei ca acțiune, ritual și proces participativ, în timp ce a doua secțiune este dedicată artiștilor contemporani care integrează aceste dezvoltări în practica lor și extind continuu posibilitățile picturii, precum Karen Kilimnik, IRWIN și Lucy McKenzie.

Dinamica relației pictură-performance este dificil de cuprinzit, chiar într-o expunere generoasă precum cea de la Tate Modern, desfășurată în 13 săli.

Curatoarea Catherine Wood consideră esențială examinarea relației artelor „majore” (pictura și sculptura) cu cele „minore” (performance și film), chiar în spațiul muzeului. *A Bigger Splash* oferă un răspuns memorabil la permanenta neliniște despre limitele picturii și ale spațiului-timp.

Tate Modern: At the Moment of Painting

text by SIMONA NASTAC

In 1951, filmed in the surroundings of his studio in Springs, New York, Pollock affirmed: "My painting is direct. I want to express my emotions, not to illustrate them". At the same time, Motherwell emphasized: "Pollock's concern is to discover what his true subject is. And since the painting is the medium of his consciousness, the resolution must result from the process of painting itself".

This appears to be the very premise of the exhibition *A Bigger Splash. Painting after Performance*, recently opened at Tate Modern, which examines the relationship between painting and performance after the '50s. Pollock, de Kooning, and Rothko initiated at the time a radical process of redefining the painting as "an arena, a space of action, of event". At the moment of painting, the artists become performers, confronting the classical codes of the language – figure, line, colour – in order to produce a synthesis free of values external to the medium itself.

Pollock's canvas *Summertime* is presented in the exhibition alongside Hockney's iconic painting *A Bigger Splash* (1967) and Jack Hazan's docu-fiction from 1974. Whilst Pollock's canvas is a real time document of the emergence of the painting in 50 minutes, Hockney's work is a masterpiece of artifice. The water drops may seem painted in an instant, but in fact they were meticulously painted over a period of two weeks; likewise, the film reflects the same polished theatricality, transforming Hockney's paintings into a stage set for his various mundane roles. Niki de Saint Phalle and Yves Klein are the exponents of the painting-performance rapport in the '60s. de Saint Phalle's *Shooting Paintings* were created in public performances photographed and filmed by the media. Similarly, Yves Klein created the *Anthropometries* in front of the audience, using female models (living brushes), who impregnate the canvas with the pure blue of the idea, the IKB. The Viennese Actionism is illustrated by the works of Nitsch, Muehl, Brus and Schwarzkogler. The extremism of their bodily transgressions along with the radical critique of the state generated serious conflicts with the authorities. For them, "art is not art, but politics that creates new aesthetics, new ways of interaction" (Muehl, 1964).

The '70s include a collection of artists for whom painting absorbs media that both highlights and conceals, such as costumes, masks, and stage design. Alongside Oiticica, Kusama and Nauman, we find Geta Brătescu's performance Towards White that presents the gradual obliteration of the artist by the white of an installation in her studio in Bucharest.

A Bigger Splash is conceived in two distinct sections: the 1950-1980 period of experiments against the natural limitations of the painting, and the contemporary artists who continuously extend the possibilities of the medium, such as Karen Kilimnik, IRWIN and Lucy McKenzie. Although it is difficult to encompass the complex dynamics of the painting-performance relationship, the exhibition offers a memorable answer to the permanent anxiety about the limits of the painting and of space and time.